

ת"פ 55739/08/16 - מדינת ישראל נגד מחמד שחאדה, אחמד שחאדה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 55739-08-16 מדינת ישראל נ' שחאדה(עצור

בפיקוח) ואח'

לפני כבוד השופט אבי לוי

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. מחמד שחאדה

2. אחמד שחאדה (עציר)

גזר דין

כללי

אחמד שחאדה (להלן: "**הנאשם 2**") הוא אביו של מחמד שחאדה (להלן: "**הנאשם 1**"). השניים גרים בעיר העתיקה בעכו. המתלונן, מר ח ב הוא שכנם של השניים ומתגורר בבניין סמוך. המתלונן נהג להחליף בגדיו כשחלון חדרו פתוח וניתן היה להבחין בו עושה כן מבחוץ; הנאשם 2 ביקש ממנו מספר פעמים לחדול מלעשות זאת. על רקע זה התגלע ויכוח ביניהם מספר פעמים.

עובדות כתב-האישום

ביום 5 יוני 2016 בשעת ערב, התארגן המתלונן ליציאה לבילוי והחליף את חולצתו בסמוך לחלון דירתו תוך כדי שיחה עם חבריו, אשר עמדו ברחוב בחוץ. באותו זמן עמדו הנאשמים בחלונות ביתם וצעקו לעברו שייכנס פנימה ושיתלבש בפנים. המתלונן צעק לנאשם 2: "מה אתה מדבר איתי". בתגובה לכך, החלו הנאשמים לקלל את המתלונן באומרים כי "יזיינו את אחותו".

בעקבות זאת, החל ויכוח קולני ביניהם. המתלונן ירד מדירתו והחל מתקדם לעבר בית הנאשמים. חבריו, אשר היו עדים לוויכוח אחזו בו ומנעו ממנו את התקדמותו. המתלונן החל צועק ומקלל את הנאשמים.

בהמשך לכך, יצאו הנאשמים מביתם והלכו לעברו כשהם מצוידים בסכינים. הנאשם 1 אחז בסכין בידו, כשכיוון להבה כלפי מטה, במגמה להסתירה; הנאשם 2 החזיק ברשותו סכין ארוכה יותר; אותה הוא הסתיר באזור הקדמי של מכנסיו.

כאשר הבחין בכך שהנאשמים מתקדמים לעברו, אחד מחבריו של המתלונן, ח, החזיק במתלונן על-מנת להרגיעו; חביר, אחד מחבריו האחרים ניגש אל הנאשמים ואמר להם שאין צורך לריב. בתגובה, אמר הנאשם 2 שברצונו רק לשוחח עם המתלונן. הוא חלף על-פני חביר, שלף את הסכין השנייה מתוך מכנסיו והתקדם במהירות לעבר המתלונן.

משח ראה את הסכינים, שחרר את המתלונן והורה לו להימלט. כך אכן עשה המתלונן, אך באזור חדר-המדרגות שאליו

עמוד 1

נס, הדביקו הנאשם 2 וניסה לדקרו באמצעות הסכין השנייה. המתלונן הצליח לאחוז בידו של הנאשם 2 וכך להימנע מדקירה. במקביל, ניגש אליו גם הנאשם 1. הלה דקרו בבית חזה לטרלי ואחורי דקירה אחת.

המתלונן הצליח להשתחרר מתקיפתם של השניים וברח להמשך הרחוב, תוך שהנאשמים רודפים אחריו. במהלך מנסתו נפל המתלונן; במקום נפילתו ניגש אליו הנאשם 2 ודקר אותו מספר דקירות באזור החזה באמצעות הסכין השנייה בעודו מוטל על הארץ. במקביל, אחז הנאשם 1 בראשו, הרימו ואמר למתלונן שברצונו לחתוך אותו בצוואר. המתלונן החזיק בידו של הנאשם 1 ומנע ממנו בכך גישה לצווארו כך שלבסוף חתך הנאשם 1 מספר חתכים בפניו באמצעות הסכין תוך שהוא אומר לו כי זוהי תזכורת ממנו "שיזכור אותו כל החיים ושכל האנשים ידעו שסימן אותו בפנים". בהמשך לכך, הגיעו למקום בני משפחתו של המתלונן ועוברי אורח אשר נחלצו לעזרתו. הנאשמים ברחו בשלב זה מהמקום. המתלונן פונה בידי אביו ברכבו לתחנת מגן דוד אדום בעכו ומשם, באמבולנס למרכז הרפואי גליל בנהריה.

כתוצאה ממכלול מעשיהם של שני הנאשמים, נגרם למתלונן קרע בסרעפת (מימין) שמקורו בדקירה באזור מעבר חזה בטן ימני בעומק של 5 ס"מ וברוחב של 7 ס"מ.

כן נגרם לו קרע מזערי בריאה השמאלית בעקבות דקירה בבית חזה שמאל; דקירה זו חדרה את כל דופן בית-החזה בעומק של 5 ס"מ; שתי דקירות נוספות באזור זה חדרו את שכבת תת-העור בעומק של 3 ס"מ לפחות. דקירה נוספת במרכז בית-החזה במעבר חזה-בטן חדרה לעומק של 3 ס"מ. בנוסף, נגרמו למתלונן שני חתכים בפניו בעומק של 2 ס"מ: האחד - במצח מעל הגבה השמאלית והשני, בצד שמאל של ראשו מהקרקפת דרך הלחי ועד לאוזן שמאל. לנוכח פציעות אלו, עבר המתלונן החדרה של נקז בין-צלעי משמאל לצורך טיפול בקרע בריאה וניתוח אבחנתי לצורך אבחון הקרע בסרעפת. כמו-כן, עבר המתלונן טיפולים מקומיים של חיטוי, ניקוי וסגירה ראשונית לשאר הדקירות והחתכים שבגופו. הוא אושפז במרכז הרפואי בנהריה מיום 5.6.16 עד יום 9.6.16.

העבירות בהן הורשעו הנאשמים

בגין מכלול המעשים הללו הואשמו הנאשמים (בכתב-אישום, אשר תוקן במסגרת הסדר-טיעון) בעבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(א)(2) ו-29 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). כן הואשמו בעבירה של **החזקת סכין שלא כדין** בניגוד לסעיף 186(א) לחוק העונשין.

במסגרת הסדר-טיעון, הודו השניים במיוחס להם בכתב-האישום המתוקן, כמפורט לעיל והורשעו בדיון.

כעת הגיעה השעה לגזור את דינם. נפנה לעיין תחילה בראיות התביעה -

ראיות התביעה

התביעה הציגה במסגרת ראיותיה לוח תצלומים, אשר הכיל תצלומים של המתלונן, בבית-החולים, לאחר שהותקף בידי הנאשמים וכן סיכום אשפוזו במרכז הרפואי גליל. מהסיכום עולה, שבמהלך האשפוז **עבר המתלונן ניתוח אבחנתי**

דחוף שלימד על קיומו של חור קטן בסרעפת, שלא חייב התערבות, כי נדקר 3 פעמים וכן נחתך בפנים משמאל עד לאוזן שמאל.

הוגש תדפיס מידע פלילי בעניינו של הנאשם 1. ממנו למדנו, כי בשנת 2007 הורשע נאשם זה בעבירה של תקיפת בת-זוג ונדון לעונש מאסר מותנה ולהתחייבות להימנע מעבירה. כמו-כן, זקופה לחובתו הרשעה נוספת, **שהתישנה**, ואשר עניינה פציעה וחבלה כשהעברין מזוין (משנת 2003). גם כאן הוטל עונש מאסר מותנה וקנס.

כן הוגש תדפיס מידע פלילי בעניינו של הנאשם 2. נאשם זה הורשע בשנת 2012 במסגרת שני תיקי חקירה נפרדים בעבירות שעניינן החזקת סם לצריכה עצמית, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, איומים, תקיפה (שני סעיפי עבירה) תקיפה הגורמת חבלה של ממש, היזק לרכוש במזיד. הוטלו עליו **15 חודשי מאסר לריצוי בפועל** וכן הוטל עליו **עונש מאסר על תנאי של שנה לבל יעבור במשך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע**. עונש מותנה זה הוא בר-הפעלה היום. הוא נדון בשנת 2010 בגין עבירות שעניינן תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם ואיומים. הוטלו עליו בגין 4 חודשי מאסר ועונש מאסר על תנאי. בשנת 2007 הוטלו עליו שלושה חודשי מאסר בגין הרשעה בעבירה של שימוש בסמים; גם בשנת 2005 הוא נדון בגין שימוש בסמים; בשנה זו הוא הורשע בעבירה של איומים והוטל עליו בגינה מאסר בפועל בן 4 חודשים. בשנים שקדמו לכך, הוא הורשע פעמים נוספות בעבירות אלימות ובעבירות סמים שונות וריצה תקופות מאסר שונות בגין כך (10 חודשים, 5 חודשים, 8 חודשים, 38 חודשים, 14 חודשים, 9 חודשים ו-4 חודשים כסדרן).

אציין, שהתביעה הציגה לפני את כתב-האישום ואת גזר-הדין, אשר בו מצוי העונש המותנה, בר-ההפעלה היום (במסגרת תיק בימ"ש השלום בעכו 14227-07-12). דובר שם באירוע, שבמסגרתו תקף הנאשם 2 את בתו ואת אשתו בצורה חמורה, על-ידי השלכת מאוורר (לעבר בתו) והכאתה עד כדי גרימת חבלות בזרועה של הבת, משיכת שערות ראשה, הטחת ראשה בקיר, איום עליה באמצעות סכין ובע"פ (באומרו שישבור רגליה וישרוף אותה); השלכת כוס זכוכית לעבר ראשה של אשתו והשמעת איומים על חייה. כן הורשע אז הנאשם 2 בעבירות שעניינן החזקת סם מסוכן והפרעה לשוטר.

ראיות ההגנה

מטעם ההגנה הוגש "הסכם סולחה והבנות" שנערך במטה מחוז חוף של משטרת ישראל ביום 21 אוג' 2016 בין המתלונן ומשפחתו לבין הנאשמים ובני משפחותיהם. במסגרת הסכם זה שילמו הנאשמים למתלונן סך של 40,000 ₪ כפיצוי על הפציעה והחבלות; הוסכם על שלום בין המשפחות ועל החזרת היחסים ביניהם לרגיל. הצדדים אף התחייבו לפנות ולבקש את ביטול התלונות שהוגשו למשטרת ישראל.

תסקיר שירות המבחן (בעניינו של הנאשם 1)

שירות המבחן בחן את עניינו של הנאשם 1 ומצא ממצאים כדלקמן -

המדובר בנאשם בן 38, נשוי ואב ל-4 ילדים בגילאים 13-5. אשתו מורה. הוא השלים 12 שנות-לימוד ועבד כמכונאי בחברה להשכרת כלי-רכב; בשנה שעד למעורבותו בעבירות נשוא-הדיון, הוא עבד בבתי-הזיקוק אך עזב מטעמים בריאותיים ימים ספורים לפני האירוע. לדבריו, ספג תוקפנות מילולית ואגרסיביות מצד אביו כשסירב לספק לו כסף לצורך רכישת סמים.

הוא קיבל אחריות על חלקו באירוע ומבטא חרטה ואכזבה על הפגיעה שגרם למתלונן.

להערכת השירות, במצבים הנחווים על-ידי הנאשם כמאיימים ומלחיצים, בהם חווה פגיעה בכבודו הוא עלול להגיב בצורה אימפולסיבית ותוקפנית ללא הפעלת שיקול-דעת בוגר. ההערכה הינה כי קיים **סיכון בינוני להישנות עבירות בתחום האלימות, אם כי רמת המסוכנות (חומרת העבירות) עלולה להיות ברמה גבוהה יותר.**

השירות העריך כי הנאשם זקוק להתערבות טיפולית, אשר תחבר אותו לדפוסים התוקפניים באישיותו ותסייע לו ברכישת כלים להתמודדות במצבי דחק ולחץ. הנאשם אף הביע מודעות לצרכיו בטיפול וביטא נכונות להירתם לכל מתווה טיפולי שיוצע בידי השירות.

לפיכך, **המליץ שירות המבחן להטיל עליו צו מבחן לתקופה בת 24 חודשים בהם ישולב בהליך טיפולי במסגרתו. הומלץ גם להטיל עליו עונש מאסר בפועל בעבודות שירות, מתוך הערכה שלמאסר בכלא עלולות להיות השלכות קשות יותר עליו ועל בני משפחתו.**

טיעוני הצדדים

תביעה

התביעה ציינה כי היא רואה את מעשי הנאשמים ואת האירוע בכללותו בחומרה מרובה. צוין, כי השניים פעלו בצוותא, כשבשעת ערב, בטבורה של עיר וללא חשש מרשויות החוק הם רדפו אחרי המתלונן ודקרוהו מספר רב של דקירות בפלג גופו העליון. הם חדלו מהמעשים רק לאחר שאחרים התערבו במתרחש. התביעה עמדה על הערכים החברתיים החשובים שנפגעו ועל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות המתקיימות במקרה זה. מתחם הענישה ההולם, לפי טענת התביעה עומד על **4-6 שנות מאסר לגבי כל אחד מהנאשמים.**

לדעת התביעה, גם הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות אינן מצביעות על הקלה במסגרת מתחם הענישה ההולם. הוצבע על העבר הפלילי של הנאשמים (ובפרט הנאשם 2, אשר ביצע את העבירות תוך הפרת עונש מאסר מותנה התלוי ועומד נגדו).

התביעה לא התעלמה מהמלצת שירות המבחן ביחס לנאשם 1 והדגישה בטיעוניה חלק מממצאיו: ניסיונו לטשטש את חלקו באירוע ולהשליך האשמה על אביו; קיומה של סכנה שיגיב בצורה אימפולסיבית ותוקפנית ללא שיקול-דעת; קיומו של סיכון בינוני להישנות עבירות בתחום האלימות ברמת מסוכנות גבוהה יותר. ביחס להמלצה להימנע מהטלת מאסר מאחורי סורג ובריא ציינה התביעה -

(א) ההמלצה איננה מחייבת את בית-המשפט; (ב) אין מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם על-פי דין אלא אם נמצא שהנאשם השתקם או כי קיים סיכוי של ממש שישתקם. תנאי זה איננו מתקיים בנאשם 1 דכאן. לפיכך, התבקשתי להטיל גם עליו מאסר ממושך מאחורי סורג ובריא דווקא.

בכל הנוגע לנאשם 2 התבקשתי להפעיל את העונש המותנה בן 12 החודשים התלוי נגדו במצטבר לעונש המאסר המוטל עליו היום.

ההגנה

סנגוריו המלומדים של הנאשם 1, עו"ד בר-עוז ועו"ד חאג' עמדו בתחילת טיעוניהם על חשיבות סעיף האישום אשר לבסוף הורשעו בו הנאשמים (חבלה חמורה בנסיבות מחמירות) לעומת זה בו הואשמו בתחילה (חבלה בכוונה מחמירה).

הסנגורים הצביעו על כך, שהנאשמים הודו בהזדמנות הראשונה מה שחסך הליכים משפטיים ממושכים אשר חייבים היו לכלול את עדותו של המתלונן. בהתייחס לנסיבותיו האישיות של נאשם זה צוין כי הוא אדם נשוי בן 37, אב ל-4 ילדים אשר עברו הפלילי איננו מכביד. שגרת היום-יום שלו נורמטיבית לחלוטין; הוא נקלע לסיטואציה המתוארת כאן בשל העובדה שישן אצל אביו ביום האירוע. הסנגורים עמדו על כך שחלקו של נאשם זה נמוך מחלקו של נאשם 2. הם עמדו על כך שנערך הסכם "סולחה" רציני שכלל תשלום פיצוי בן 40,000 ₪ למתלונן. הסנגורים הפנו להמלצות התסקיר והמליצו לאמצן תוך חריגה ממתחם הענישה ההולם.

תוך הפנייה לפסיקה עדכנית, ביקשו הסנגורים שאקבע מתחם שתחתיתו תעמוד על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. הסנגורים הפנו תשומת לבי גם לכך, שהנאשם היה במעצר ממשי משך 3 חודשים, וכי עונש נוסף בעבודות שירות יכול שיוטל מעבר תקופה זו. כן ביקשו הסנגורים, שבהתאם להמלצת שירות המבחן אטיל על נאשם זה תקופת-מבחן בת 24 חודשים.

הנאשם 1, בדברו האחרון, ציין, שלמד את לקחו וביקש שלא אורה על החזרתו לכלא שכן שם צפויה לו התחככות עם עבריינים אשר הינה הרסנית עבור אדם כמותו.

סנגורו של הנאשם 2, עו"ד קורונל, עמד אף הוא על משקל חרטתו של לקוחו המלמדת על נטילת אחריות, אשר היא עצמה הביאה לחסכון משמעותי של זמן שיפוטי ואת ייתור העדת המתלונן. לפיכך, ראוי שלא למצות עימו את הדין. הסנגור התייחס למקרה עצמו והצביע על כך, שקדמה לו פרובוקציה ממושכת מצדו של המתלונן (התפשטות מול פניה של נשות משפחתם של הנאשמים, שימוש בשפה לא ראויה מולן וכן יציאה לעבר הנאשמים באירוע גופו). עוד ביקש הסנגור שיינתן משקל הולם ל"סולחה" שנערכה בין הניצים ולחשיבותה במערכת היחסים העתידית בין המשפחות השונות.

ביחס לנאשם עצמו, ציין הסנגור, שמדובר באדם מבוגר, כבן 64, שהוא אב ל-4 וסב לנכדים; מי שהחיים לא האירו לו את פניהם ולא הצליח לצאת ממעגל ההסתבכויות הפליליות שאליו נגרר זה מכבר. צוין שהוא מצוי במעצר מזה 7½ חודשים בתנאים קשים. גם לדעת סנגור זה מתחם הענישה ההולם לגבי מרשו נע בין 6 לבין 24 חודשי מאסר; ניתן, לדבריו, להוסיף לתקופת המעצר 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. עוד ביקש הסנגור שאת עונש המאסר המותנה בית-המשפט יטיל בחופף לעונש המוטל היום.

בדברו האחרון, ציין הנאשם 2 שהוא מבקש סליחה על מעשיו, שנעשתה סולחה שבמסגרתה לחץ ידו של המתלונן וכי כעת "הכל בסדר".

דין והכרעה

עונשיהם של הנאשמים ייגזרו בהתאם לעקרונות הבניית הענישה אשר קבועים בסימן א'1 בפרק ו' שבחוק העונשין, המבקשים לסייע לבית-משפט במלאכתו לקבוע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה תוך הסתמכות על השיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם (ראו סעיף 40א לחוק העונשין).

תחילה, עליי לקבוע את **מתחם העונש ההולם** למעשי העבירה שביצעו הנאשמים בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוען, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין).

ראשית, אני קובע שעניין לנו כאן ב"אירוע אחד" כמשמעו של מונח זה בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

קביעת מתחם הענישה ההולם

הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם

מעשיהם של הנאשמים שלפניי פגעו בשורה של ערכים חברתיים חשובים; הערך העיקרי כאן הוא ערך **קדושת החיים**, כאשר במעשיהם היה כדי לסכן חיי-אדם. עניין לנו במעשי דקירה משולחי-רסן באזורים רגישים בגופו של המתלונן, אשר העמידו בסיכון את חייו של המתלונן. מעשיהם פגעו בזכותו של אדם **לשלמות גופו ולשלמות-נפש, בסדר הציבורי ובשלטון החוק**.

פגיעת המעשים בערכים המוגנים הללו הייתה **קשה וחמורה**. השניים נהגו בצורה בריונית פורעת חוק ומאיימת ודקרו את המתלונן מספר פעמים במקומות שונים בפלג גופו העליון באורח אשר בהחלט העמיד את חייו בסכנה.

הדבר נעשה תוך שימוש **בסכינים**, על החומרה המובהקת הנעוצה בכך, והסתיים **בפציעות ממשיות בגופו של המתלונן, אשר חייבו התערבות כירורגית, אשפוז ותקופת החלמה ממשית**.

מדיניות הענישה הנוהגת

בתי-המשפט אינם אדישים למעשים בריוניים מסוג אלו, שבהם היו מעורבים הנאשמים שלפניי. לא פעם, הן בית-המשפט העליון, הן בתי-המשפט המחוזיים הטילו עונשי מאסר בני שנות מאסר ארוכות במקרים שבהם דקרו נאשמים באמצעות כלי-נשק קרים אדם חסר-הגנה וגרמו לו לפציעות משמעותיות. הם עמדו שוב ושוב על חובתם להגן על חיי-אדם ועל בריאותו של אדם מפני פגיעה מכוונת על-ידי הטלת עונשי מאסר מרתיעים ולתקופות ארוכות כדי להביע סלידה ממעשי אלימות כה חמורים וכדי להרתיע את הנאשמים עצמם ואף אחרים מביצוע מעשים שכאלה. ואכן, לעיתים מרחק קצר ביותר מפריד בין אירוע המסתיים בפציעה קשה לבין אירוע המסתיים במוות. לפיכך, על הענישה לשקף את רמת החומרה באורח מלא. עמד על כך כב' השופט י' דנציגר במסגרת ע"פ 941/13 **אבירם פרץ נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 26.11.13) בצינו כדלהלן:

"בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך בהרתעתם של עבריינים הפונים "לפתור סכסוכים" בכוח הזרוע. בפסקי דין רבים נקבע כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו ולהטיל עונשים מרתיעים ומשמעותיים על מי שבחרו בחירה בלתי נסבלת בדרך האלימות, למען יועבר מסר מתאים לעבריינים ולחברה כולה".

משכך, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם, בעניינם של הנאשמים דכאן, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירה שעניינה חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בנסיבות דומות. אציין את המובן מאליו, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה זו הינה מגוונת. ברי, כי תלויה היא **בנסיבותיו** של כל מקרה ומקרה.

למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 5153/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 13.1.14) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים לפי סעיף 333 ו- 335(א)(1)-(2) ו-29 לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער (הנאשם 1) ושני נאשמים נוספים, כולם אחים, התגוררו בשכנות למתלון. באחד מהימים כאשר המתלון הבחין בכבל על גג ביתו הוא פנה למערער על מנת לברר עמו את פשר העניין. לאחר חילופי דברים בין השניים התברר כי המדובר בכבל אינטרנט השייך למערער ואחיו ושתכליתו חיבור אינטרנט "פיראטי". משכך, המתלון ביקש מהמערער שיסיר את הכבל מהגג. בין השניים החלו חילופי דברים בעוד המערער מסרב לסלק את הכבל ואומר למתלון כי "יעשה מה שבא לו". בתגובה, לכך המתלון דחף את המערער. כל אותה העת צפה הנאשם 2 במתרחש מחלון ביתו וקילל את המתלון ובני משפחתו. בשלב זה תקף המערער את המתלון בכך שדחף אותו והפיל אותו ארצה. או אז, חברו אחיו של המערער, הנאשמים 2-3, אליו והצטיידו במקלות מעץ. במקביל הצטייד המערער באת חפירה שהיה בקרבת מקום. בעוד המתלון שכוב על הרצפה החלו המערער ואחיו להכות את המתלון בראשו ובכל חלקי גופו בחוזקה, בצוותא חדא, באמצעות הכלים בהם הצטיידו. בעקבות מעשיהם של המערער ואחיו נגרמו למתלון חבלות. המתלון איבד את ההכרה ודם רב ניגר מפניו ונגרמו לו המטומות ושברים בכל חלקי גופו.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 8991/10 **יעקב מכבי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.5.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרתו הושת על המערער (לאחר ניהול הליך הוכחות) עונש מאסר **בן 36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער (בעל עבר פלילי) בגין ביצועה של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים לפי סעיף 333 ו- 335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער ביקש להיכנס למקום עבודתו בחברה להפצת עיתונים ודפק בידיו על שמשת החלון של עמדת השומר אך זה סירב להכניסו. זמן קצר לאחר מכן הגיע למקום מנהל העבודה. אז פתח השומר את השער החשמלי ואפשר למנהל ולמערער להיכנס אל מקום העבודה. בשלב זה יצא השומר מעמדתו ובין לבין המערער התפתחו חילופי דברים קשים שבסיומם חבט המערער בפניו של השומר באמצעות קסדת האופנוע שלו. מעוצמת המכה השתטח השומר על הרצפה ואיבד את הכרתו, ומספר שעות לאחר מכן הוא הובהל לבית החולים כשהוא סובל מנפיחות בפניו ובעינו ומקיא דם. בבית החולים אובחנו שברים בפניו של והוא אושפז למשך חמישה ימים ובהמשך נזקק למנוחה בבית למשך חודש וחצי.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 935/14 **איגור אוסטרוביץ' נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 30.11.14) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 50 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער (בעל עבר פלילי) בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים לפי סעיף 333 ו- 335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער הגיע לבית אביו יחדיו עם המתלון, חברתו של המתלון ואחיו. במהלך ארוחת הערב, בה הוגשו משקאות אלכוהוליים, התפתח דין ודברים בין המערער לבין המתלון, שבעקבותיו נכנסו השניים לבית האב. לאחר שהמתלון הפציר במערער "שיירגע", שלף המערער שני סכיני מטבח שהיו חבויים מתחת לחולצתו והטיח במתלון שלא 'יתחיל איתו'. בשלב מסוים נכנס המתלון לבית וקרא לחברתו, או אז תקף המערער את המתלון בסכין מטבח וגרם לו

לחתכים ביד ובכתף שמאל. המתלון ניסה לברוח מהמקום, אך המערער דקר אותו שוב, דקירה עמוקה, בשכם.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 379/15 **אגניצ'ה לוי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 26.7.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 30 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער (בעל עבר פלילי) בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים לפי סעיף 333 ו- 335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, עת נכחו בבית הקפה, התפתח ויכוח בין המערער לבין המתלון שבמהלכו עמדו השניים זה מול זה ואחזו זה בצווארון חולצתו של האחר. נוכחים במקום הפרידו בין הניצים, והשניים שבו כל אחד למקומו. זמן קצר לאחר מכן, המערער הרים בידו בקבוק בירה מלא בחלקו, התקרב אל המתלון והטיח את הבקבוק בחוזקה בפניו של המתלון. כתוצאה מן המעשה, נשבר הבקבוק והמתלון נפצע בפניו ודימם. בהמשך הופנה המתלון לקבלת טיפול רפואי בבית החולים "ברזילי" באשקלון, שם אובחנו אצלו חתך ושבר קומפלדקס זיגומטי בארובת עין שמאל עם שקיעת הקשת הזיגומטית, קושי בפתיחת הפה והגבלה בתנועות לטרליות.

למדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של החזקת סכין שלא כדין בניגוד לסעיף 186(א) לחוק העונשין, ראו למשל: רע"פ 4079/10 **ג'בשה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 28.3.10); רע"פ 2968/12 **אלזיד נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.5.12); רע"פ 2932/08 **מרגאן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.6.08); רע"פ 9400/08 **מועטי נ' מדינת ישראל** (ניתן 20.11.08).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין)

בבואי לקבוע את מתחם העונש ההולם, ראוי להתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה הקבועות בסעיף 40ט לחוק העונשין (יצוין שאין האמור כאן ברשימה סגורה וראו סעיף 40יב לחוק העונשין).

מעשיהם של הנאשמים היה **מתוכנן**. על כל פנים, אין לומר עליו שהיה ספונטני. מעשי הדקירה בוצעו לאחר דין ודברים עם המתלון, לאחר הצטיידות בכלי-הנשק הקרים, רדיפה אחר המתלון הנמלט ואף השמעת אמירה, שלפיו בכוונתו (של הנאשם 2) להותיר צלקת על-פניו אשר תזכיר לו עד סוף ימיו את מעשיו.

בבחינת חלקו היחסי של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירה ומידת השפעה על האחר בביצוע העבירה, ראוי לסקור בדקדקנות את פעולותיהם של השניים.

בשלבים שלפני העימות הפיזי, היה חלקם של השניים זהה. כן יש לאבחן כזה את חלקם של השניים בהתקדמות לעבר המתלון ובהסתרת כלי-הנשק שבידיהם. בשלב שבו נערך העימות הראשוני בין הניצים היה זה **הנאשם 2 מי ששלף סכין, וניסה לדקור את המתלון**. עם זאת, **הדקירה הראשונה** בוצעה בידי **הנאשם 1** דווקא. היתה זו **דקירה בבית-החזה** הטרלי אחורי. השניים רדפו אחריו יחדיו; בשלב זה **הנאשם 2 ניגש אליו דקר אותו בחזהו** בעודו על הארץ. במקביל, היה זה **הנאשם 1** שביקש לחתוך את צווארו ולבסוף **הסתפק בביצוע חתכים בפניו**.

סקירת המעשים מביאה אותי לממצא שלפיו, גם לצורכי העונש (ולא רק לצורכי האחריות המשפטית למעשים) יש לקבוע שחלקם של השניים באירוע דומה, כי המעשים בוצעו בצוותא חדא וכי קיים שוויון בחומרת מעשיהם האינדיבידואליים של השניים.

הנזק, אשר עלול היה להיגרם למתלונן כתוצאה מביצוע העבירות היה חמור ביותר. עמדתו, לא פעם לעיל, על כך, שרק בנס לא נגמר האירוע בפציעה חמורה עוד יותר למתלונן או חס וחלילה במותו. ראוי להדגיש, מעשיהם של הנאשמים סיכנו את חייו של המתלונן ממש. גם **הנזק שנגרם בפועל** למתלונן היה **ממשי ומשמעותי**: קרע בסרעפת, קרע מזערי בריאה, שתי דקירות באזור זה, דקירה נוספת במרכז בית-החזה במעבר חזה-בטן ושני חתכים בפנים. **הסיבות שהביאו את הנאשמים לבצע את מעשה העבירה נגעו לחוסר שביעות-רצונם מהתנהלותו של המתלונן אל מול חלון ביתו והשפעת התנהלות זו על בנות משפחתם.** אין בכך, לטעמי, כדי להקל כהוא זה על חומרת המעשים וגם פניותיהם אל המתלונן בעבר בעניין זה (גם אם פניות אלו נענו בחוסר כבוד מצדו) אינן מפחיתות מהחומרה האמורה.

הנאשמים הבינו היטב את מעשיהם ואת משמעותם, יכולים היו וחייבים היו להימנע מלבצעם.

המעשים בוצעו באכזריות ובאלימות קשה תוך ניצול עדיפותם המספרית והיותם חמושים בסכינים בעוד הוא איננו חמוש ואח"כ שרוע על הארץ פצוע.

בשקלול כל הנתונים דלעיל, ראוי לקבוע כי, **מתחם העונש ההולם עומד, על 30-60 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.**

גזירת העונש המתאים

הנאשם 1

אין ספק, **שעונש מאסר יפגע בנאשם זה ובבני-משפחתו הגרעינית.** האמור בבחור נורמטיבי בסה"כ אשר שירות המבחן מצא כי הוא מנהל שגרת חיים יצרנית; בחור אשר סבל מהצקות והטרדות מצדו של אביו בשנים עברו; אשר בפניו ציין, כי הוא חושש מאוד מחזרה אל מאחורי סורג ובריח (מעבר לתקופה בה שהה במעצר סגור בגין תיק זה). הוא הבהיר כי הוא חושש שהדבר ידרדרו. אין ספק, **שמשפחתו (אשתו וארבעת ילדיו הקטינים) יסבלו הן כלכלית הן מוראלית מהעדרו מהבית.** כתוצאה מהעמדתו לדין הוא שהה תקופה ממשית במעצר בכליאה ואחר-כך בתנאים מגבילים ואין ספק, שבכך נפגעה שגרת חייו. נאשם זה **נטל אחריות מלאה על מעשיו והוא עושה מאמץ על-מנת לחזור למוטב.** הוא הודה באשמה לאחר שכתב-האישום תוקן. **הוא מבטא (גם בפני קצין המבחן) חרטה ואכזבה על מעשיו ועל הפגיעה שגרם למתלונן.** חרטה זו אף באה לידי ביטוי בהליך "הסולחה" שנערך בין משפחתו לבין משפחת המתלונן. השירות העריך כי הוא זקוק להתערבות טיפולית על-מנת שיוקנו לו כלים להתמודד עם מצבי דחק ולחץ והנאשם עצמו הביע מודעות לצורך זה. **נסיבות חייו הקשות השפיעו, כך ציין השירות על התנהגותו האלימה והוא הושפע בביצוע המעשה מאביו.** עברו הפלילי איננו נקי אף כי מדובר **בעבר בעל אופי מינורי** - הרשעה בתקיפת בת-זוג משנת 2007 ופציעה וחבלה כשהעברין מזויין משנת 2003 (התיישן). בגין העבירות הללו לא הוטל עליו מעולם עונש מאסר בפועל.

הנאשם 2

גם בנאשם 2 ריצוי עונש מאסר בוודאי יפגע, אף כי כעולה מתדפיס המידע הפלילי בעניינו הוא בילה תקופות ארוכות

מאוד מאחורי סורג וברית. לא למותר לציין, כי גם בעת כתיבת שורות אלו מצוי נאשם זה במעצר בגין הפרשה הנדונה כאן. עונש מאסר יפגע מן הסתם בבני-משפחתו, בעיקר בהיבט המוראלי. גם נאשם 2 **נטל אחריות מלאה למעשיו, הודה באשמה ומעונין לשוב למוטב**. הסכם "הסולחה" אשר נערך בין המשפחות מלמד בהכרח על מאמצים לתיקון תוצאות העבירה ועל פיצוי הנזק שנגרם בשלה.

קשה לומר על נאשם זה כי דרכו היא נורמטיבית לנוכח **עברו הפלילי המכביד**, כמתואר לעיל. הוא הורשע פעמים רבות בבתי-משפט בגין עבירות שונות ובהן עבירות אלימות אשר גרמו לחבלות לזולת, ואף **תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים בגין כך**.

ביחס לשני הנאשמים כאחד ראוי לציין כי הן שיקולים של הרתעה אישית (סעיף 40' לחוק העונשין) הן שיקולים של הרתעת הרבים (סעיף 40' לחוק העונשין) מחייבים החמרה בענישה.

לנוכח כל האמור לעיל ולאחר איזון בין השיקולים השונים, אשר עליהם עמדתי בהרחבה, מצאתי לנכון להטיל על הנאשמים עונשים כדלקמן -

על הנאשם 1 מוטל עונש **מאסר לריצוי בפועל בן 20 חודשים בניכוי תקופת מעצרו מאחורי סורג וברית**. בהטלת עונש זה **מצאתי לסטות מהסף התחתון במתחם הענישה שאותו קבעתי** (30 חודשים), מטעמים של שיקום, כפי שהללו באו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן. לא יכולתי לאמץ את המלצת שירות המבחן להימנע מהטלת מאסר לריצוי במתקן כליאה. הטעמים לדבר נעוצים בחומרתו יוצאת הדופן של המעשה, בתוצאותיו הקשות מאד ובצורכי ההרתעה שהם בעלי משמעות רבה בכגון דא.

כן מוטלים על **הנאשם 1** - 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה מסוג פשע שיש בה יסוד של אלימות, וכן 3 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שנתיים עבירה שעניינה החזקת סכין שלא כדין, בניגוד לסעיף 186 לחוק העונשין.

כן מצאתי **לחייב את הנאשם לפצות את המתלונן בסך של 25,000 ₪ בנוסף לסכום אשר שולם במסגרת הסכם "הסולחה"**.

על הנאשם 2 מוטל עונש **מאסר לריצוי בפועל בן 36 חודשים מיום מעצרו**. עונש זה מצוי בתוככי מתחם העונש ההולם והוא לוקח בחשבון לכף חומרה את העבר המכביד ולכף קולה את ההודאה באשמה החרטה והרצון לשיקום ולפיוס אשר באו לביטוי במסגרת הסכם ה"סולחה".

כן **מופעל בזאת עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים, התלויים ועומדים נגדו מתיק 14227-07-12** כאשר **חציו מופעל במצטבר לעונש המוטל כאן וחציו מופעל בחופף לו**. הטעם לחפיפה החלקית **נעוץ בהודאה באשמה, בהבעת החרטה הכנה, בפיצוי המתלונן ובעריכת הסכם "סולחה" בין המשפחות**.

התוצאה הינה כי על נאשם 2 יהא לרצות 42 חודשי מאסר מיום מעצרו.

עוד מוטלים על נאשם זה 12 חודשי מאסר על-תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת פשע שיש בה יסוד של אלימות.

עמוד 10

כן מוטלים עליו 3 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שנתיים עבירה שעניינה החזקת סכין שלא כדין.

גם נאשם זה יפצה את המתלונן בסך של 25,000 ₪ מעבר לסכומים שהועברו לו במסגרת הסכם "הסולחה".

לשם השלמת התמונה, אציין כי בנידון דידן לא נעלם מעיניי הכלל הבסיסי בדבר "אחידות הענישה". יחד עם זאת, ברי שעקרון אחידות הענישה, במקרים המתאימים נסוג ואינו חזות הכל. בתיק דכאן, הפערים בעונשים שהוטלו דלעיל מבטאים, לתפיסתי, את המשקל השונה שראוי לייחס לשיקולי השיקום בעניינו של כל אחד מהנאשמים שלפניי, כפי שהללו באו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1 בין השאר על רקע הפערים המשמעותיים בעברם הפלילי. יפים לעניין זה הדברים שנכתבו בע"פ 9792/06 **חמוד נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 1.4.07), לפיהם:

".. עקרון אחידות הענישה, עם כל חשיבותו, אינו שיקול עונשי העומד לעצמו, ואינו עקרון בלעדי שלעולם אין לסטות ממנו. הוא עקרון שיש לשקלו "בין מכלול שיקולים שיש להעריכם ולאזנם באיזון ראוי כדי להגיע לתוצאת ענישה שקולה, אשר תגשים את תכלית ההגנה על עניינו של הפרט ושל הציבור, המשולבים זה בזה" (ע"פ 10370/02 סוויסה נ' מדינת ישראל, תק-על 2003(2) 2168 פסקה 4); ראו גם רע"פ 2714/00 אלחמדה נ' מדינת ישראל, תק-על 2000(2) 1144; דנ"פ 1109/02 שושני נ' מדינת ישראל). עקרון אחידות הענישה הוא כלל חשוב הבא למנוע קיום הפלייה בין שווים או דומים, למען עשיית צדק עם נאשמים, ולצורך שמירת אימון הציבור בהליך הפלילי. עם זאת, עקרון זה נושא עמו משקל יחסי ביחס ליתר שיקולי הענישה, ואם קיימים שיקולים כבדי משקל המצדיקים סטייה ממנו מטעמים של צדק ואינטרס ציבורי כי אז על בית המשפט לחרוג ממנו ולהעדיף שיקולי ענישה אחרים".

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ט ניסן תשע"ז, 25 אפריל 2017.